

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **P. R.**
bytem
zastoupen Mgr. Václavem Voříškem
advokátem se sídlem Pod Kaštany 10, 160 00 Praha 6 – Dejvice

proti

žalovanému: Krajský úřad Jihomoravského kraje
se sídlem Žerotínovo náměstí 3, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2020, č. j. JMK 76243/2020, sp. zn. S-JMK 39035/2020/OD/Kš

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2020, č. j. JMK 76243/2020, sp. zn. S-JMK 39035/2020/OD/Kš a rozhodnutí Městského úřadu Šlapanice ze dne 9. 7. 2019, č. j. OD-ČJ/53655-19/HIG, se *ruší* a věc se *vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je *povinen* zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 9.800 Kč do 30 (třiceti) dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Václava Voříška, advokáta se sídlem Pod Kaštany 10, 160 00 Praha 6 – Dejvice.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Začátkem září 2016 řidič vozidla, které provozuje žalobce, jel rychlostí 95km/h na dálnici D1. Dopravní značka v daném úseku omezovala nejvyšší dovolenou rychlost na 80 km/h. Městský úřad Hustopeče („městský úřad“) nezjistil, kdo v tu dobu vozidlo žalobce řídil. Pokutu proto uložil samotnému žalobci coby provozovateli vozidla. Žalobce namítá, že jeho odpovědnost za přestupek zanikla v důsledku prekluze.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních orgánů

2. Policie ČR oznámila městskému úřadu, že dne 5. 9. 2016 v odpoledních hodinách vozidlo s SPZ, které provozuje žalobce („vozidlo žalobce“) nedodrželo nejvyšší povolenou rychlost. V úseku dálnice D1, kde nejvyšší povolenou rychlost omezovala svislá přenosná dopravní značka na 80 km/h, mu automatizovaný technický prostředek naměřil rychlost 98 km/h (po odečtu stanovené odchylky měřidla ve výši ± 3 km/h činila skutečná rychlost jízdy 95 km/h). Úřední záznam městského úřadu o přijatém oznámení přestupku je ze dne 23. 5. 2017.
3. Na výzvu Městského úřadu ze dne 12. 7. 2017 k zaplacení pokuty ve výši 1.000 Kč nebo sdělení totožnosti řidiče vozidla žalobce nereagoval. Městský úřad proto věc podezření z přestupku odložil. Dne 4. 4. 2018 příkazem o uložení pokuty ve výši 1.500 Kč zahájil řízení vůči žalobci, který podle § 10 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích („zákon o silničním provozu“) nezajistil, aby při užití jeho vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Žalobce příkaz obdržel dne 10. 4. 2017. Včas proti němu podal odpor.
4. Městský úřad proto pokračoval v řízení, které vyústilo v rozhodnutí ze dne 12. 3. 2019, č. j. OD-ČJ/19979-19/HIG, sp. zn. OD/32640-2017/FEK („rozhodnutí městského úřadu“). Tímto rozhodnutím městský úřad uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona o provozu na pozemních komunikacích ve znění účinném do 30. 6. 2017.
5. Žalobce podal blanketní odvolání, které ani po výzvě městského úřadu nedoplnil. Toto odvolání žalovaný rozhodnutím ze dne 3. 6. 2020, č. j. JMK 76243/2020, sp. zn. S-JMK 39035/2020/OD/Kš („rozhodnutí žalovaného“) zamítl a potvrdil rozhodnutí městského úřadu.
6. Odkazem na § 112 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich („zákon o odpovědnosti za přestupky“), účinného ode dne 1. 7. 2017, žalovaný dovodil, že pro zánik odpovědnosti za přestupek se uplatní lhůta podle dosavadní úpravy, tj. zákona o silničním provozu. Pole § 125e odst. 3 v souvislosti s § 125e odst. 5 zákona o silničním provozu platí, že odpovědnost provozovatele vozidla za přestupek zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájil řízení do dvou let ode dne, kdy se o něm dozvěděl. Městský úřad se o přestupku dozvěděl dne 23. 5. 2017 a řízení zahájil příkazem, který žalobci doručil dne 10. 4. 2018. Lhůtu dvou let proto městský úřad podle žalovaného dodržel.

III. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

7. Žalobce namítá, že jeho odpovědnost za spáchání přestupku zanikla z důvodu prekluze. Odkázal na nález sp. zn. Pl. ÚS 4/2020, kterým Ústavní soud zrušil § 112

odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky. Prekluzivní lhůta proto v případě žalobce činila jeden rok ode dne spáchání přestupku. A v této lhůtě městský úřad řízení nezačal.

8. Ve zbytku žaloby žalobce, resp. jeho právní zástupce vyjadřuje nesouhlas se zveřejňováním osobních údajů na webu Nejvyššího správního soudu a navrhuje anonymizaci rozhodnutí ve věci.
9. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobce odkázal na to, že v době vydání rozhodnutí postupoval v souladu s právními předpisy a judikaturou.

V. Posouzení věci krajským soudem

10. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona s. ř. s.) v zákonné lhůtě (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud vycházel ze skutkového, který tu byl v době rozhodování žalovaného. Po právní stránce však zohlednil závěry pozdějšího nálezu Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20.
11. V průběhu řízení před krajským soudem došlo ke změně ve složení soudu. Samosoudkyni, které byla věc původně přidělena, ke dni 31. 12. 2020 zanikla funkce soudkyně z důvodů podle § 94 písm. a) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích. V souladu s platným rozvrhem práce krajského soudu pro rok 2021 byla tato věc přidělena novému samosoudci.
12. Žaloba je *důvodná*.
13. Žalobce vznáší jedinou žalobní námitku spočívající v tvrzené prekluzi jeho odpovědnosti za přestupek. Tuto námitku vznáší důvodně.

a. Relevantní právní úprava a její vývoj v průběhu času

14. Podle § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu ve znění účinném do 30. 6. 2017 platilo, že „[o]dpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezačal řízení *do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl*, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán.“
15. Dne 1. 7. 2017 nabyl účinnosti zákon o odpovědnosti za přestupky. Sjednotil prekluzivní dobu pro všechny přestupky (správní delikty a přestupky podle předchozí právní úpravy). V § 30 písm. a) stanovil jednotnou lhůtu k projednání přestupku: „Promlčecí doba činí a) *1 rok*, nebo b) 3 roky, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč.“ Za přestupek spáchaný žalobcem lze podle § 125c odst. 5 zákona o silničním provozu uložit pokutu od 1.500 do 2.500 Kč.
16. Promlčecí doba začíná podle § 31 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky běžet „*dnem následujícím po dni spáchání přestupku*; dnem spáchání přestupku se rozumí den, kdy došlo k ukončení jednání, kterým byl přestupek spáchán.“
17. Podle přechodného ustanovení § 112 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky platí, že „[n]a přestupky a dosavadní jiné správní delikty (...) se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí jako na přestupky podle tohoto zákona. Odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty (...) se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem

nabytí účinnosti tohoto zákona; *podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější.*“

18. Zkrácení promlčecí, resp. prekluzivní lhůty pro projednání přestupku poukazuje na záměr zákonodárce určité jednání dekriminalizovat, resp. po uplynutí určité lhůty netrvat na jeho trestání. Takovou právní úpravu lze považovat za výhodnější pro osobu, která se měla přestupku dopustit (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2018, č. j. 73 A 54/2017-37).
19. Problém však představoval § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, podle kterého původně platilo, že „[u]stanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. *Odpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.*“ Pokud by krajský soud vycházel z této právní úpravy, odpovědnost žalobce za přestupek by nezanikla dřív, než uplynou lhůty podle zákona o silničním provozu ve znění účinném do 30. 6. 2017. K prekluzi by tedy došlo, pokud by městský úřad nezačal řízení o přestupku do dvou let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, tj. 23. 5. 2019. Nová úprava by tak pro žalobce nebyla příznivější, protože městský úřad zahájil řízení dne 10. 4. 2018 (doručením příkazu žalobci). Z pohledu staré právní úpravy tedy včas.
20. Významný zvrat ale přinesl Ústavní soud. Ten nejprve nálezem ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19 zrušil větu první § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky. Konstatoval, že pod pojem *trestnost* činu spadají otázky jejího vzniku, trvání i zániku, tedy včetně úpravy prekluzivních lhůt. Ty totiž vedou k zániku odpovědnosti za přestupek a způsobují jednou provždy zánik práva státu na potrestání pachatele.
21. Nedlouho poté Ústavní soud nálezem ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20, zrušil i zbývající část § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky. K vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů došlo dne 22. 7. 2020. Ústavní soud shledal rozpor tohoto ustanovení s čl. 40 odst. 6 Listiny, podle kterého platí: „*Trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.*“ Ústavní soud uvedl, že rozhodujícím kritériem pro posouzení otázky, zda použití pozdějšího zákona je pro pachatele příznivější, je celkový výsledek z hlediska trestnosti, k němuž by vedla aplikace toho či onoho zákona. Přihlédnout je přitom třeba ke všem právně rozhodným okolnostem konkrétního případu. Použití nového právního předpisu bude pro pachatele příznivější tehdy, pokud jeho ustanovení jako celek vedou k příznivějšímu výsledku než aplikace dřívějšího zákona. Nová právní úprava umožňuje situaci, že odpovědnost za přestupek by na základě použití nové jednoleté promlčecí lhůty zanikla ještě před vydáním napadeného rozhodnutí. Nová právní úprava je proto příznivější než předchozí právní úprava podle zákona o silničním provozu. Přechodné ustanovení § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky však znemožňuje aplikování pro pachatele výhodnější právní úpravy. Pokud by došlo k potrestání pachatele za spáchání přestupku přesto, že podle nové

právní úpravy ještě před vydáním rozhodnutí správního orgánu zanikla jeho odpovědnost, došlo by tím k porušení čl. 40 odst. 6 věty druhé Listiny.

22. Případnou prekluzi odpovědnosti žalobce musí krajský soud posoudit ve světle uvedených nálezů Ústavního soudu. Pro posouzení trestnosti určitého přestupku je totiž rozhodující právní úprava účinná v okamžiku rozhodování krajského soudu, jak vyplývá z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013-46, který vysvětlil, že pokud rozhoduje „krajský soud ve správním soudnictví o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo rozhodnuto o vině a trestu za správní delikt v situaci, že zákon, kterého bylo použito, byl po právní moci správního rozhodnutí změněn nebo zrušen, je povinen přihlídnout k zásadě vyjádřené ve větě druhé čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, podle níž se trestnost činu posoudí a trest ukládá podle právní úpravy, která nabyla účinnosti až poté, kdy byl trestný čin spáchán, je-li to pro pachatele příznivější.“ Uplynutí prekluzivní doby proto představuje vadu, pro kterou soud zruší rozhodnutí správních orgánů z moci úřední (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 57/2004-39).

b. Aplikace na případ žalobce

23. Za aktuálně účinné právní úpravy je pro žalobce zcela jednoznačně příznivější úprava promlčení podle zákona o odpovědnosti za přestupky. K promlčení trestní odpovědnosti žalobce by totiž došlo v případě uplynutí doby jednoho roku ode dne spáchání přestupku [§ 30 písm. a) ve spojení s § 31 zákona o odpovědnosti za přestupky].
24. Ke spáchání přestupku došlo dne 5. 9. 2016. Městský úřad zahájil řízení příkazem ze dne 4. 4. 2018, který žalobci doručil dne 10. 4. 2018. Optikou nové - pro žalobce příznivější - právní úpravy došlo k zániku jeho odpovědnosti za spáchání přestupku dnem 5. 9. 2017. K zahájení řízení o přestupku došlo až 10. 4. 2018, tedy po marném uplynutí prekluzivní lhůty. V mezidobí přitom nenastala žádná skutečnost či událost, která by podle § 32 zákona o odpovědnosti za přestupky uvedenou lhůtu přerušovala nebo stavěla. Krajský soud proto musel dát žalobci za pravdu, že došlo k prekluzi jeho odpovědnosti za spáchání přestupku. Z tohoto důvodu krajský soud rozhodnutí obou správních orgánů zrušil.

VI. Závěr a náklady řízení

25. Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Protože se tato vada týká i řízení před městským úřadem, krajský soud přistoupil nejenom ke zrušení rozhodnutí žalovaného, ale také ke zrušení rozhodnutí městského úřadu (§ 78 odst. 3 s. ř. s.) a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).
26. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 9.800 Kč. Tato částka se skládá ze zaplaceného soudního poplatku 3.000 Kč za podání žaloby, z částky 6.200 Kč za dva úkony právní služby zástupce žalobce Mgr. Václava Voříška, spočívající v přípravě a převzetí věci podle § 11 odst. 1 písm. b)

vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb č. 177/1996 Sb. („advokátní tarif“) a podání žaloby podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. K tomu je třeba připočíst paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu za dva úkony právní služby po 300 Kč.

27. Pro úplnost krajský soud k otázce zveřejňování údajů žalobce a jeho zástupce na webových stránkách Nejvyššího správního soudu odkazuje na právní názor Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 30. 3. 2017, č. j. Nao 118/2017-145.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno. 26. 2. 2021

Martin Kopa, v. r.
samosoudce